

Seurafoorumi

Aika ja paikka to 16.2.2012 klo 17.30–20.00
Hipposhallin auditorio
Kuntoportti 3, 40700 Jkl

Läsnäolijat: Timo Soininen (JJK), Vesa Kokko (liik.palvelut), Rauno Saukkonen (liik.palvelut), Mikko Pajunen (WMA 2012), Bela Pavelka (Meloilola), Jari Hujala (PoKo ry), Harri Kirjavainen (Keski-Suomen moottorikerho ry), Hannu Luoma (Kensu ry), Sari Tuovinen (liik.palvelut), Timo Viitala (Vaajakosken Uimaseura ry), Anna Jämsén (Jyväskylä Lacrosse Club ry), Aki Puurunen (Jyväskylä Lacrosse Club ry), Reijo Kontio (Harjun Urheilijat -82 ry), Emmi Raitanen (Jyväskylän Naisvoimistelijat ry), Kari Kasurinen (Jyväskylän voimistelijat -79 ry), Pasi Sarkkinen (Harjun Woima Jyväskylä ry), Nina Jussila (Jyväskylä Jaguars ry), Juha Hjelt (kulttuuri-, liikunta- ja nuorisolautakunta), Pauliina Holm (kulttuuri-, liikunta- ja nuorisolautakunta), Mervi Saukko (ympäristöjärjestelmä, Jkl kaupunki), Paula Harjula (liik.palvelut), Eero Simonen (liik.palvelut)

1. Seurafoorumin avaus, pj. Pauliina Holm

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisolautakunnan puheenjohtaja Pauliina Holm avasi tilaisuuden ja toivotti kaikki noin 20 osallistujaa tervetulleeksi kevään 2012 seurafoorumiin keskustelemaan Jyväskylän kaupungin seura-asioista. Holm toi terveiset lautakunnasta ja toivoi illan foorumin olevan vuorovaikutteinen.

2. Ajankohtaiset seura-asiat, Eero Simonen

Varaussuunnittelija Eero Simonen esitteli ajankohtaisia päivämääriä ja asioita:

- **Liikunta-avustushakemuksia** saapui määräaikaan mennessä 164. Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisolautakunta jakaa liikunta-avustuksia 192 762 eurolla. Avustusten koostaminen avustustyöryhmää varten on parhaillaan käynnissä. Vastuualuejohtaja Ari Karimäki esittelee avustusehdotukset kulttuuri-, liikunta- ja nuorisolautakunnan päätettäväksi.
- **Liikuntatilojen vakiovuorojen haku** on käynnissä. Kesän 2012 vakiovuorot on haettava 30.3.2012 mennessä. Talven 2012–2013 vakiovuorojen haku 30.4.2012 mennessä. Hakemukset kirjallisesti osoitteella Jyväskylän kaupunki, Liikuntapalvelut / Varausyksikkö, Kuntoportti 3, 40700 Jyväskylä. Lisätietoja <http://www.jyvaskyla.fi/liikunta/varaukset> Luonnonjääratojen vuorot haetaan 30.11.2012 mennessä. Sähköistä varausjärjestelmää pyritään kehittämään jatkuvasti liikuntapalveluissa.
- Liikuntapalvelut toteutti **sähköisen seurakyselyn** vuoden 2012 alussa. Seurakyselyyn tuli vähän vastauksia. Eero Simonen esitteli alustavia tuloksia kyselystä. Lopullinen raportti julkaistaan myöhemmin. Seurojen on huolehdittava itse päivitettävistä yhteystiedoistaan.
- **Järjestökirjeet ja seurafoorumimuistiot** löytyvät liikuntapalvelujen www-sivuilta <http://www.jyvaskyla.fi/liikunta/seurat>
- **LiikuntaLaturi** on yhteishanke, jossa on mukana kaupungin eri toimijatahoja sekä useita paikallisia järjestöjä. LiikuntaLaturin tarkoitus on myös vahvistaa hallintokuntien poikkihallinnollista yhteistyötä. LiikuntaLaturi toivottaa tervetulleeksi toimintaan mukaan

uusien lajeja ja toimijoita. Nuorille halutaan tuottaa laadukkaita palveluita, joista on myös hyötyä seuroille. Jos seurat ovat kiinnostuneita yhteistyöstä, niin ottakaa pikaisesti yhteyttä <http://www.nuortenlaturi.fi/liikuntalaturi> tai Esa Naukkarinen, esa.naukkarinen(at)jkl.fi tai p. 050 311 8562.

3. Ympäristötekoja liikuntatapahtuman järjestämisessä, Mervi Saukko ja Mikko Pajunen

- Jyväskylän kaupungin ympäristöasiantuntija Mervi Saukko kertoi Jyväskylän kaupungin sitoutumisesta vapaaehtoisesti ympäristönsuojeluun. Myös liikuntatapahtumien järjestäjän, oli kyseessä sitten yksittäinen ottelu tai suurempi turnaus, tulee huomioida ympäristöseikat jo suunnitteluvaiheessa.
- Kaupungissa on tehty toimenpiteitä ympäristöön ja ilmastoon liittyen. Kaupungin ilmasto-ohjelma on osoitteessa <http://www.jkl.fi/ymparisto/ilmasto> Lisätietoja kaupungin ympäristötoimesta <http://www.jkl.fi/ymparisto>
- Kaupungin 175-juhlavuoden www-sivuille on koottu paljon ohjeita ja vinkkejä tapahtuman järjestäjälle <http://www.jyvaskyla.fi/175/jarjestajalle/ymparisto-ohjeet>
- Veteraaniyleisurheilun hallimaailmanmestaruuskilpailujen tapahtuman pääsihteeri Mikko Pajunen kertoi Case-esimerkinä, kuinka WMA 2012 -tapahtumassa on käytännössä huomioitu ympäristöteot. Hän esitteli tapahtuman ympäristösuunnitelman, joka on tämän muistion lopussa liitteenä. Pajunen myös korosti sitä, että jo pienillä teoilla on merkitystä kokonaisuuden kannalta. Lisätietoja WMA 2012 -tapahtumasta <http://wma2012.jyvaskyla.fi/fi>

4. Avointa keskustelua seura-asioista

- a) Vuorohakukäytännöt selkeämmiksi
 - JJK:n edustaja toivoi selkeyttämistä vuorohakukäytäntöihin, kuten hakuajankohtiin ja -menetelmiin. Esimerkiksi vuosikellotyylinen kalenteri selkiyttäisi hakijaa, jolle kaupungin hakukäytännöt eivät ole ennestään tuttuja.
 - Myös Meloiloan edustaja toivoi koontia liikuntapaikoista ja -kentistä, joille ei tarvitse varata vuoroa.
 - Yleistä kommentointia aiheutti myös kaupungin tilapalvelujen ja liikuntapalvelujen yhteistyö ja sen tiivistämistarpeet: seuraedustajat ovat kokeneet hankalaksi asioinnin eri hallintokuntien kesken liittyen tiloihin ja tilavuoroihin.
- b) Liikuntapaikkaolosuhteet
 - Yleisesti toivottiin olemassa olevien liikuntapaikkojen kunnossapitoon parannusta. Esimerkiksi Vaajakoskella olevalla vanhalla SOK:n tenniskentällä paloaseman läheisyydessä kasvaa paljon kasveja. Kenttää hallinnoi kaupungin omistama kiinteistöyhtiö, mutta se on paikallisen tennisseuran hoidettavana. Kenttää on ollut tarkoitus hoitaa talkoovoimin. Meloiloan edustaja muistuttikin käyttäjän vastuusta ja aktiivisuudesta. Kenttiä hoidetaan paljon myös paikallisten voimin.
 - Liikuntapaikkoja toivotaan lisättävän kaupunkiin. Esimerkiksi koulutus kuntayhtymän isojen salien käyttöoikeus vähentäisi painetta rakentamiseen.
 - Toimintaa toivotaan myös syrjäkylille ja -kouluille. Esimerkiksi suuret seurat voisivat tehdä "täsmäiskuja" syrjäkouluille. Myös lähiliikuntapaikkoja toivottiin lisää.
 - WMA 2012 -kisojen heittolajeja suoritetaan Harjulla. Nurmikon kunto kilpailujen jälkeen huoletti paikalla olijoita.
 - Kensun edustaja toivoi, että järvien jääradat saataisiin käyttökuntoon nykyistä aikaisemmin. Myös Harjun 400 metrin radan jäädyttämistä toivottiin. Lisäksi pikaluistelulosuhteita toivottaisiin kehitettävän.

c) Yhteistyö

- JJK:n edustaja tiedusteli, voisiko kaupunki avustaa seuroja turnauskyydityksissä, esimerkiksi turnaukseen osallistujilla olisi mahdollista käyttää paikallisliikenteen bussia maksutta.
- JNV:n edustaja toivoi vuorojenkäyttökulttuuriin kohennusta: seurojen on ilmoitettava ajoissa vuoroeruuksista – myös maksuttomien vuorojen osalta.

d) Seurafoorumit

- Seurafoorumiin toivottaisiin osallistuvan enemmän päättäjiä sekä liikuntapalvelujen viranhaltija eli liikuntajohtaja. Paikalle toivottaisiin myös enemmän seuraedustajia, jotta keskustelua syntyisi ja voitaisiin yhdessä miettiä ja kehittää ajatuksia.
- Seurafoorumissa toivottaisiin esiteltävän jossain määrin myös perusteita, sillä uusille toimijoille voivat kaupungin käytännöt olla epäselviä: esimerkiksi paljollako kaupungissa tuetaan liikuntaa ja urheilua, kuka avustuksista päättää ja millaisin kriteerein jne. kokonaiskuvaan vaikuttavia tekijöitä.
- Foorumia toivottaisiin myös vahvemmin paikaksi, jossa voidaan käydä arvokeskustelua ja päätöksistä keskustelua.
- Syksyllä 2012, elo-syyskuussa, toivottaisiin järjestettävän yhteinen iso keskustelutilaisuus, jossa käsitellään isoja teemoja ”superfoorumina”.

Muistion kirjasi:

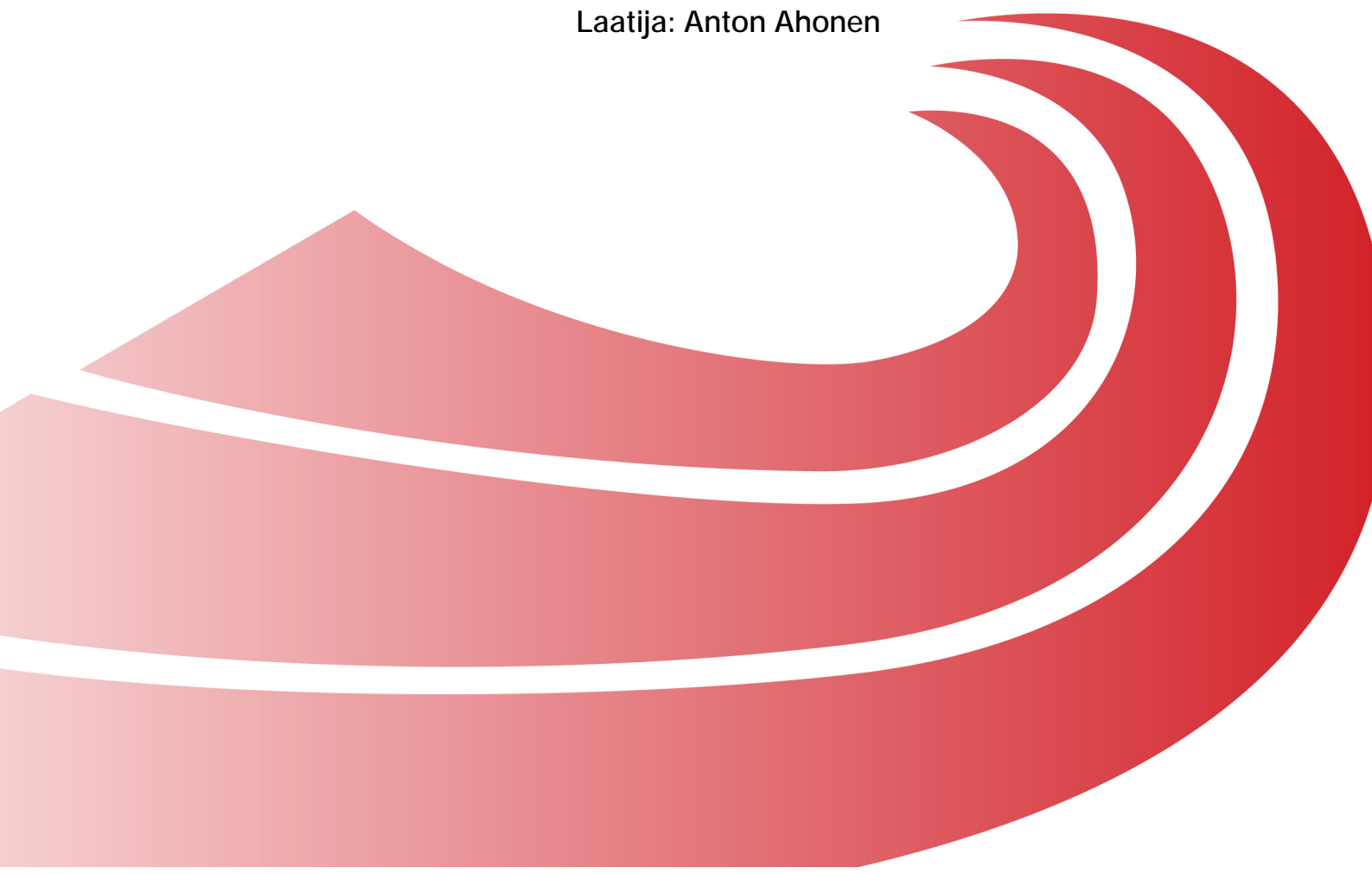
Paula Harjula, Jyväskylän liikuntapalvelut

April 3–8 WMA
Indoor Championships

WMA 2012 YMPÄRISTÖSUUNNITELMA

Laatija: Anton Ahonen

SISÄLLYS

JOHDANTO.....	3
1 PÄÄTAVOITTEET.....	4
1.1 CO2- ja CH4-päästöjen vähentäminen.....	4
1.2 Syntyvän jätemäärän pienentäminen.....	5
1.3 Ympäristötietoisuuden lisääminen.....	5
2 KILPAILUJEN MARKKINOINTI- JA SUUNNITTELUVAIHE.....	6
3 LIIKKUMINEN JA LOGISTIIKKA.....	6
4 JÄTTEIDEN KIERRÄTYS KILPAILUJEN AIKANA.....	7
5 YMPÄRISTÖTIETOISUUDEN LISÄÄMINEN.....	8
6 RUOKAHUOLTO.....	9
7 EKOMERKKI JA YHTEISTYÖTAHOJEN TAVOITTEET.....	10
7.1 SLU:n Ekomerkki.....	10
7.2 Jyväskylän kaupungin ympäristöohjeet tapahtumanjärjestäjille.....	11

JOHDANTO

Suuret yleisötapahtumat aiheuttavat aina omat vaikutuksensa ympäristöön, sillä tapahtuman infrastruktuurin, logistiikan ja yleisöpalvelujen tuottaminen kuormittavat ympäristöä ennen tapahtumaa ja tapahtuman aikana. Suuret yleisömäärät myös jättävät jälkensä kuluttamiensa tuotteiden ja palvelujen myötä, jolloin tapahtuman ympäristönkuormittavuus voi osoittautua merkittäväksi alueen mittakaavassa.

Kisatapahtuman vaikutuksia ympäristöön voidaan pyrkiä pienentämään ekologisilla ratkaisulla ja suosimalla ympäristöystävällisiä materiaaleja sekä palveluja. Jyväskylässä järjestettävissä Veteraanien yleisurheilun hallimaailmanmestaruuskilpailuissa negatiivisten ympäristövaikutusten ehkäiseminen on huomioitu tapahtumaa suunnitellessa. Kilpailuihin odotetaan parhaimmillaan 3000 urheilijaa ja heidän lisäksi runsasta määrää huoltajia, perheenjäseniä sekä kilpailuja seuraamaan tulevia ihmisiä. Tämän kokoluokan urheilutapahtuman järjestäminen aiheuttaa jo suuren osallistujamääränsä vuoksi haasteita. Urheilutapahtumassa ei ole suuria yksittäisiä päästöjen tai jätteiden lähteitä, mutta suuressa ihmisjoukossa jo pienistä päästö- ja jätevirroista voi kertyä merkityksellisiä vaikutuksia ympäristöön.

Tässä ympäristösuunnitelmassa keskitytään perusasioiden kuntoon saattamiseen, jotka ovat tärkeimmät tekijät tämän kaltaisen urheilutapahtuman järjestämisessä. Perusasioihin kuuluvat suunnitteluvaiheessa materiaaleja säästävät ratkaisut, logistiikan tehokkuus ja vähäpäästöisyys, syntyvien jätteiden kierrätys, tapahtuman ruokahuollon ympäristöystävällisyys ja urheilutapahtumaan osallistuvien tiedotus sekä opastaminen ympäristöystävällisen toiminnan ja ratkaisujen varmistamiseksi. Tapahtuman ympäristötavoitteet voidaan tiivistää kolmeen päätavoitteeseen: hiilidioksidin ja metaanipäästöjen vähentäminen, syntyvän jätteen vähentäminen ja ympäristötietoisuuden lisääminen.

Veteraanien yleisurheilun hallimaailmanmestaruuskilpailuille haetaan SLU:n myöntämää Ekomerkkiä, joka on takeena ympäristöasioiden huomioon ottamisesta urheilutapahtuman suunnittelussa ja järjestämisessä. Lisäksi huomioidaan Jyväskylän kaupungin antamat suositukset tapahtumien järjestäjille.

1 PÄÄTAVOITTEET

Veteraanien hallimaailmanmestaruuskilpailujen ympäristötavoitteet ovat tiivistettävissä kolmeen pääalueeseen, joiden toteutumiseksi erityisesti keskitymme tapahtuman suunnitteluvaiheessa ja itse tapahtuman aikana. Ympäristötavoitteet ovat hiilidioksidin- ja metaanipäästöjen vähentäminen, jätemäärän pienentäminen ja ympäristötietoisuuden lisääminen urheilutapahtuman avulla.

1.1 CO₂-JA CH₄-PÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMINEN

Hiilidioksidin- ja metaanipäästöt ovat kaksi suurinta ilmaston lämpenemistä aiheuttavaa kasvihuonekaasua. Hiilidioksidia syntyy poltettaessa fossiilisia polttoaineita ja sen suhteellinen osuus kaikista kasvihuonekaasuista on 80 prosenttia. Urheilutapahtumassa suurimmat hiilidioksidipäästöt tulevat kisapaikalle matkustamisesta ja kilpailupaikkojen sähkönkulutuksesta ja lämmityksestä. Vähäpätöisempiä päästölähteitä ovat kisaorganisaation logistiikka ja käytetyn paperin tuotantoprosessista syntyneet päästöt. Metaania kehittyä eloperäisen aineksen mädäntyessä hapettomissa olosuhteissa. Metaanipäästöt aiheutuvat biohajoavien tuotteiden joutuessa sekajätteen joukossa kaatopaikalle. Tämä tapahtuu esimerkiksi silloin, kun ruuantähteet laitetaan biojätteen sijasta sekajätteeseen.

Urheilutapahtuman suurimmat negatiiviset ympäristövaikutukset aiheutuvat hiilidioksidipäästöistä, jotka kuitenkin ilmenevät epäsuorasti. Syntyvistä hiilidioksidipäästöistä yli 90 prosenttia aiheutuu liikenteestä kisapaikkakunnalle ja pois sieltä. Kilpailun aikana hiilidioksidipäästöjä pyritään vähentämään tiedottamalla tapahtumaan osallistuvia ympäristöystävällisistä liikkumisvaihtoehdoista. Paikan päällä kannustetaan osallistujia liikkumaan kävellen tai käyttämään julkista liikennettä. Kisa-ruokalan tarjoama ruoka on valmistettu lähiseuduilla tuotetuista elintarvikkeista, jolloin kuljetusmatkat ovat pienempiä.

Metaanipäästöt pyritään pitämään alhaisina huolehtimalla biojätteen keräämisestä riittävällä määrällä keräysastioita sekä opastamalla osallistujia jätteiden lajittelussa. Biojätteen asianmukaisella keräämisellä saavutetaan kaikkein suurimmat positiiviset ympäristövaikutukset urheilutapahtuman jätehuollon osalta ja tämän vuoksi se on erityistarkkailussa.

1.2 SYNTYVÄN JÄTEMÄÄRÄN PIENENTÄMINEN

Hiilidioksidipäästöjen lisäksi suuret ympäristövaikutukset on myös tapahtumassa syntyvillä jätemäärillä. Jätteistä aiheutuviin vaikutuksiin on kuitenkin helppo puuttua järjestämällä asianmukainen kierrätys esimerkiksi biojätteen ja paperin kohdalla. Kaatopaikalle menevän jätteen määrää voidaan vähentää tehokkaasti kierrättämällä, sillä biojätteen osuus kaikesta kertyvästä jätteestä tällaisessa tapahtumassa on noin 30–40 prosentin luokkaa.

Urheilutapahtuman suunnitteluvaiheessa jätemäärä pidetään alhaisena tuottamalla osa tapahtuman markkinoinnista sähköisessä mediassa kuten yhteisöpalveluissa. Tällä voidaan vähentää markkinointia paperimedioissa sekä paperisten esitteiden ja mainosten käyttöä. Urheilijoiden ilmoittautuminen tapahtuu sähköisesti verkkopalvelun kautta, jolloin paperisten ilmoittautumislomakkeiden lähettäminen ei ole tarpeellista.

Kisaruoikalassa pakkausmateriaalit ovat keskimääräistä vähäisemmät johtuen lähiruuan lyhyemmistä kuljetusmatkoista ja -ajoista. Astiat ja aterimet ovat pestäviä, jolloin kertakäyttöaterimien käyttö ei ole tarpeen. Kisa-alueella on jättepisteitä, joissa jätteet erotellaan seka-,paperi-, pahvi-, energia, lasi-, metalli- ja biojätteeksi.

1.3 YMPÄRISTÖTIETOISUUDEN LISÄÄMINEN

Urheilutapahtumalle on asetettu myös ympäristökasvatuksellinen tehtävä, jolla pyritään lisäämään tapahtumaan osallistuvien tietoisuutta ympäristöystävällisistä ratkaisuista ja toiminnasta. Tätä tavoitetta toteutetaan urheilijoille jaettavalla tietopakettilla tapahtuman ympäristöasioista, jotta urheilijat sitoutuisivat yhteisten ympäristötavoitteiden saavuttamiseen. Yleisöä varten tapahtuman ympäristöystävällisyys tehdään näkyväksi hakemalla SLU:n Ekomerkkiä ja toteuttamalla esimerkiksi jättepisteet toimiviksi kokonaisuuksiksi. Tapahtumassa toimivat vapaaehtoiset perehdytetään myös ympäristöasioihin, jotta he voivat esimerkillään ja opastamalla kannustaa muita osallistujia toimimaan samalla tavoin.

2 KILPAILUJEN MARKKINOINTI- JA SUUNNITTELUVAIHE

Suurimmat ympäristövaikutukset markkinoinnista aiheutuvat erilaisten mainosjulkaisujen, ilmoittautumislomakkeiden ja oppaiden vaatimista materiaaleista ja painoprosessista. Paperijätteen määrän vähentäminen on keskeisin tavoite markkinoinnissa. Paperin valmistusprosessissa syntyy hiilidioksidia ja ympäristölle haitallisia kemikaaleja sekä näiden lisäksi raaka-aineena käytetään luonnollisesti hiilinieluisia metsiä. Paperin kierrättäminen on helppoa ja jätekustannukset ovat halvemmat kuin sekajätteessä. Paperijätteen osuus esimerkiksi toimistoympäristössä syntyvästä jätteestä on noin 80 prosenttia.

Urheilutapahtuman markkinointi tapahtuu suurelta osin sähköisessä muodossa Internetissä, jolloin paperijätteen määrä suunnittelu- ja ilmoittautumisvaiheissa saadaan laskettua vähäiseksi. Urheilutapahtuman tiedotus ja ilmoittautuminen tapahtuvat urheilutapahtuman internetsivuilla. Lisäksi markkinoinnissa käytetään hyödyksi yhteisöpalveluja ja sähköpostimainontaa, joka vähentää paperimainonnan tarvetta. Urheilijoiden on mahdollista suorittaa ilmoittautuminen verkkopalvelussa, jolloin heidän ei välttämättä tarvitse lähettää paperisia ilmoittautumislomakkeita kisajärjestäjille.

3 LIIKKUMINEN JA LOGISTIIKKA

Liikkumisesta aiheutuvat hiilidioksidi ja hiukkaspäästöt vaikuttavat ympäristön lämpenemiseen ja hengitysilman laatuun tapahtumapaikkakunnalla. Runsas osallistujamäärä tulee lisäämään liikennettä kaupungissa kisojen aikana ja tämän vuoksi tapahtumaan osallistuvien tarve käyttää henkilöautoja on pyritty tekemään niin vähäiseksi kuin mahdollista.

Urheilijat voivat käyttää maksutta Jyväskylän julkista bussiliikennettä liikkumiseensa kisojen aikana. Lisäksi suurimmista majoituskohteista on järjestetty bussikuljetuksia kisapaikoille, jotta samaan aikaan sattuvien suurien ihmisjoukkojen matkustaminen tapahtuisi tehokkaasti ja ympäristöystävällisesti. Etukäteistiedotteissa urheilijoille kerrotaan julkisista yhteyksistä kisapaikkakunnalle, jolloin myös ulkomailta tulevat ovat tietoisia juna ja bussiyhteyksistä Jyväskylään.

Henkilöautoilla saapuvien on mahdollista jättää autonsa kisojen ajaksi pysäköintihalliin ja käyttää auton sijasta julkista liikennettä liikkumiseen kisojen aikana. Lajien suorituspaikat sijaitsevat kaikki keskusta-alueella noin kahden kilometrin säteellä toisistaan, jolloin kilpailijoiden ei tarvitse matkustaa pitkiä matkoja siirtyessään suorituspaikalta toiselle. Lyhyiden välimatkojen vuoksi paras ja nopein vaihtoehto on siirtyä kävellen tai käyttää urheilijoille ilmaista julkista bussiliikennettä.

Logistiikasta johtuvia päästöjä on mahdollista laskea lyhyillä kuljetusmatkoilla ja kuljetettujen tavaroitten massan pienentämisellä. Tapahtuman logistiikan tarve ei ole kovin suuri, sillä suorituspaikat ovat suurimmaksi osaksi valmiina. Kisuokaluassa elintarvikkeiden kuljetusmatkat on pyritty pitämään alhaisina käyttämällä lähialueen tuottajien valmistamia raaka-aineita.

4 JÄTTEIDEN KIERRÄTYS KILPAILUJEN AIKANA

Kilpailujen aikana syntyy huomattava määrä jätettä, joka koostuu pääasiassa keräyspaperiksi, keräyspahviksi, biojätteeksi tai energiajätteeksi soveltuvista materiaaleista. Paperi- ja pahvijätettä kertyy esimerkiksi toimintotyöskentelystä kisakeskuksessa ja biojätettä keittiössä sekä ruokailujen yhteydessä. Maatuvien materiaalien asianmukainen hävittäminen biojätteenä sekajätteen sijaan on jätteiden käsittelyssä ympäristön kannalta kaikkein merkittävin tekijä, sillä sekajätteen joukossa biohajoavat materiaalit muodostavat hajotessaan herkästi metaania, joka on hiilidioksidia huomattavasti pahempi kasvihuonekaasu.

Kilpailujen aikana jätteet pyritään erittelemään biojätteeksi, keräysmetalliksi, energiajätteeksi, sekajätteeksi, keräyspahviksi, lasijätteeksi ja keräyspaperiksi. Kisapaikoilla on jätepisteitä, jotka on varustettu ohjeilla jätteiden luokittelusta oikeisiin keräysastioihin. Tarvittaessa urheilutapahtumaan osallistuvia ohjeistetaan oikeasta jätteiden käsittelystä. Erityistä huomiota kiinnitetään keittiössä ja ruokaluassa tapahtuvaan ruuantähtien sijoittamiseen biojätteeksi.

Biojätteen ja paperijätteen asianmukaisella kierrätyksellä voidaan saavuttaa taloudellisia säästöjä, sillä niistä ei peritä lainkaan jätteenkäsittelymaksuja.

Keräyspisteiden lisäksi kisapaikoilla on jäteastioita, jotka kaikki tyhjenetään kertaalleen tapahtuman puolesta välissä. Täyttyessään jäteastioita tyhjenetään aina tarpeen mukaan. Tapahtuman aikaisesta jäte- ja wc-huollosta vastaa L&T, joka toimittaa jäteastiat, bajamajat ja jätteiden keräysvälineet, hoitaa tyhjennykset ja käsittelee lopuksi jätteet asianmukaisesti.

5 YMPÄRISTÖTIETOISUUDEN LISÄÄMINEN

Urheilutapahtumalla on myös tavoitteena lisätä osallistujien tietoisuutta ympäristöystävällisestä toiminnasta. Kisoihin tulee suuri määrä osallistujia erilaisista kulttuureista, jolloin tavat ja tietämys ympäristövalintojen tekemisestä voivat poiketa suurestikin Suomessa totutusta ympäristötietoisuudesta. Tapahtuma voi parantaa urheilijoiden lisäksi myös katsojien ympäristötietoisuutta, mikäli asiaan liittyvät toiminnot, kuten kierrätys ja lähiruoka, ovat hyvin suunniteltuja ja järjestettyjä. Hyvän vaikutelman ja toimivuuden tärkeimpänä tekijänä on urheilutapahtumaa järjestävien ihmisten antama esimerkki urheilijoille ja katsojille sekä heidän opastamisensa oikeiden valintojen tekemiseksi.

Kilpailuun tuleville urheilijoille jaetaan A4-sivun mittainen tietopaketti ympäristöystävällisestä toiminnasta kisojen aikana ja siitä miten urheilijat voivat itse toteuttaa yhteisiä tavoitteita. Tietopaketissa kerrotaan muun muassa jätepisteistä, liikennejärjestelyistä ja veden käytöstä. Tietopaketti on saatavilla ennen kilpailujen alkua myös tapahtuman internetsivuilla, jolloin osallistujat voivat tutustua siihen jo ennen saapumistaan kisapaikkakunnalle.

Vapaaehtoisten oikea toiminta kisojen aikana on ratkaisevan tärkeää esimerkiksi kierrätyksen onnistumiselle. Tämän vuoksi vapaaehtoiset toimijat tulee perehdyttää tärkeimpien ympäristötavoitteiden mukaisesti. Lisäksi vapaaehtoisten ympäristötietoisuuden lisääminen yleisellä tasolla on aivan yhtä tärkeää kuin urheilijoiden ja katsojienkin. Perehdyttämisen aikana tarttuneet tiedot ja toimintamallit voivat realisoitua arkitoimissa urheilutapahtuman ulkopuolella.

6 RUOKAHUOLTO

Kisaruokala on urheilutapahtuman suurin yksittäinen biojätteen tuottaja. Elintarvikkeita menee aina liikahankintojen tai ruuan tähteiden muodossa hukkaan, mutta ympäristövaikutukset voidaan pitää alhaisina hävittämällä elintarvikkeet biojätteenä. Suuria muovi-, pahvi- ja paperijättemääriä voi kertyä myös kertakäyttöaterimien käytöstä. Elintarvikkeiden alkuperä vaikuttaa kisaruokalassa valmistettujen ruokien ekologiseen jalanjälkeen. Kaukana tuotettujen elintarvikkeiden kuljetuksessa päästöt kasvavat ja kestävä kehitys ei välttämättä toteudu parhaimmalla mahdollisella tavalla.

Kisaruokalassa pätevät samat kierrätykseen liittyvät tavoitteet kuin muuallakin kilpailualueella. Syntyvät jätteet pyritään kierrättämään tai hävittämään asianmukaisesti ja etenkin biojätteen keräämiseen kiinnitetään huomiota. Syntyvän jätteen määrää saadaan vähennettyä käyttämällä kisaruokalassa pestäviä lautasia ja aterimia.

Kisaruokalan tarjoama ruoka on valmistettu lähellä tuotetuista elintarvikkeista eli se on niin kutsuttua lähiruokaa, jonka raaka-aineet ovat peräisin lähiseudun tuottajilta. Näin kuljetuskustannukset ja kuljetuksesta syntyvät päästöt pidetään alhaisina. Lisäksi lähiseudun tuottajien suosiminen noudattaa kestävä kehityksen periaatteita sosiaalisessa ja taloudellisessa mielessä, jolloin elinkeino turvataan lähialueen tuottajille.

Urheilutapahtumaan osallistuu lukuisia ulkomaalaisia urheilijoita, jotka saavat olla tottuneita käyttämään ulkomailla ainoastaan pullotettua vettä. Suomessa useimmat pullotetut vedet ovat pantillisia, mutta vieraassa ympäristössä palautuspullojen palauttaminen keräyspisteeseen voi olla hankalaa. Lisäksi jokainen käyttämättä jätetty muovipullo pienentää aina tapahtuman jätekuormaa. Tämän vuoksi kilpailijoita tiedotetaan välttämään pullotettujen vesien käyttöä ja suosimaan vesijohtoveden käyttöä. Joissain tapauksissa suomalainen vesijohtovesi on pullotettua vettä puhtaampaa ja sen käyttö ei aiheuta ulkomaalaisille urheilijoille infektioriskiä. Vesijohtoveden käytöstä tiedotetaan osallistujille jaettavassa tietopaketissa ympäristöasioista. Mikäli juomapulloja kertyy kaikesta huolimatta suuria määriä, ne voidaan hävittää energijätteenä.

7 EKOMERKKI JA YHTEISTYÖTAHOJEN TAVOITTEET

Urheilutapahtuman ympäristöasioita suunniteltaessa ollaan yhteydessä myös tapahtuman ulkopuolisiin toimijoihin ja heidän tavoitteisiin sekä toiveisiin ympäristöystävällisen tapahtuman järjestämiseksi. Urheilutapahtuman suunnittelussa huomioidaan luonnollisesti Jyväskylän kaupungin ympäristöohjeet tapahtumanjärjestäjille sekä Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n (SLU) myöntämän Ekomerkin vaatimukset ympäristöystävällisen tapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen.

Tapahtuman ympäristöystävällisyyden on tarkoitus näkyä myös ulospäin tapahtumaan tavalla tai toisella osallistuville sekä tapahtumasta kiinnostuneille. Tapahtuman ympäristösuunnitelma on kaikkien luettavissa tapahtuman internetsivuilla, missä voi lisäksi tutustua tapahtumaan osallistuville suunnattuun tietopakettiin ympäristöasioista.

7.1 SLU:N EKOMERKKI

Urheilutapahtuman ympäristöystävällisyys varmistetaan hakemalla SLU:n myöntämää Ekomerkkiä, joka on tunnustus liikunnan ja urheilun ympäristövastuullisille toimijoille. Ekomerkin tavoitteena on kannustaa toteuttamaan ympäristölle myönteisiä toimia tapahtuman järjestämisessä. Tapahtuman ympäristösuunnitelma on tehty toteuttamaan Ekomerkin viitoittamia tavoitteita.

Ekomerkki on näkyvässä asemassa tapahtuman internetsivuilla ja muussa viestinnässä, joissa voidaan merkin myöntämisen jälkeen käyttää Ekomerkki-logoa esimerkiksi osana sivustojen grafiikkaa. Tapahtuman aikana Ekomerkki voidaan tuoda urheilijoille ja yleisölle näkyväksi SLU:lta lainattavilla banderolleilla.

Ekomerkin myöntämisperusteisiin kuuluu myös tapahtuman jälkeen SLU:lle raportoitava ympäristösuunnitelman toteutuminen, jossa tarkastellaan suunniteltujen toimintojen ja ratkaisujen toteutumista ja onnistumista.

Ekomerkin tavoitteet tapahtumalle

- Tapahtumalla on nimetty ympäristövastaava
- Tapahtumalla on ympäristösuunnitelma tai -ohjelma
- Käytetään yhteiskuljetuksia ja/tai minimoidaan autoliikennettä muilla keinoin
- Ehkäistään jätteiden syntymistä ja huolehditaan lajittelusta tapahtumassa
- Ruokailut järjestetään mahdollisimman ympäristöystävällisesti
- Tapahtumatuotteiden ja palkintojen valinnassa huomioidaan ympäristönäkökohdat
- Tapahtumassa toteutetaan ympäristökasvatusta ja -viestintää
- Tapahtumanjärjestäjä raportoi ympäristösuunnitelman tai -ohjelman toteutumisesta tapahtuman jälkeen

7.2 JYVÄSKYLÄN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖOHJEET TAPAHTUMANJÄRJESTÄJILLE

Jyväskylän kaupunki on sitoutunut ympäristön suojeluun ja tämän vuoksi se on luonut ohjeistuksen tapahtumanjärjestäjille ympäristöasioiden huomioimiseksi. Ohjeistus muodostuu seitsemästä pääalueesta, jotka on pyritty ottamaan huomioon veteraanien yleisurheilun hallimaailmanmestaruuskilpailujen suunnittelussa:

- Asianmukaisen jätehuollon ja lupien järjestäminen
- Sähköisen markkinoinnin käyttö paperimarkkinoinnin sijaan
- Ympäristöasioiden tiedottaminen ja kouluttaminen
- Ympäristöystävällisten liikkumismuotojen suosiminen
- Ekologisesti kestävä ruokahuollon järjestäminen
- Veden ja energian säästäminen
- Roskien kierrättäminen